

BEELDREPORTAGE

Leven in koloniale resten

De Democratische Republiek Congo is op 30 juni 2010 vijftig jaar onafhankelijk van België. De Belgische fotograaf Carl De Keyzer maakte een reis door het land aan de hand van een reisgids uit 1949. Zijn foto's, gebundeld in het monumentale boek 'Congo (Belge)', stemmen tot nadenken.

TEKST JOOST BATAILLE BEELD CARL DE KEYZER

Carl De Keyzer (51) is gewend in beladen onderwerpen te duiken. Hij begon als straatfotograaf in Gent, maar fotografeerde later onder meer Russische gevangenenkampen in Siberië en bracht godsdienstwaanzen in Amerika in beeld. Hij houdt zich bezig met thema's als oorlog, macht en politiek. Daarbij laat hij zien hoe mensen overleven in een soms ingewikkelde samenleving. In dit geval: het Congo van ver na de kolonisatie, het Congo dat geplaagd wordt door burgeroorlogen.

Zo'n abstract onderwerp is moeilijk vast te leggen. Je moet dan ook een aantal foto's zien en ze even op je in laten werken, voor je beseft wat je ziet. De Keyzers stijl lijkt in eerste instantie wat afstandelijk en beschouwend. Het kost tijd voordat je ziet dat hij zich echt druk maakt over wat hij fotografeert: over de mensen die wonen in een voormalige hotelsuite, over een kerkdienst die plaatsvindt in een ingestorte countryclub.

De Belg schotelt ons niet alleen restanten van het koloniale verleden voor, ook zijn eigen verleden komt hij in het verre land tegen. 'Ik zit hier precies terug op het internaat in Kortrijk', zegt hij tegen een Belgische schrijver met wie hij bij de missiepost van de jezuïten in het plaatsje Kikwit logeert. Hij verwondert zich als hij in straten belandt omringd door platanen, met aan het einde een kerktoeren en stadhuis.

Aan de Congolezen is dit soort bespiegelingen niet besteed. Die openen gewoon een ijskraam of een fotowinkel in een vervallen koloniaal hotel. We doen het er wel mee, lijken ze te zeggen. Voor de deur wordt golfplaat op een fiets geladen,

een paar meter verder ligt een roestige vissersboot in het rode zand.

Je ziet het verval, daarmee de zinloosheid van al die koloniale inspanningen en tegelijkertijd de achteloosheid van de bevolking daarover. De Keyzer: 'Het is een onverteerd taboe, maar het enige wonderbaarlijke dat België naast Eddy Merckx en Jacques Brel heeft voortgebracht, is Belgisch Congo.'

Boeken

Carl De Keyzer maakte met publicist David van Reybrouck het boek *Congo (Belge)* over zijn reis door Congo. Het is uitgegeven door Lannoo, 49,95 euro.

Met de Belgische onderzoeker Johan Lagae maakte De Keyzer een ander fotoboek *Congo Belge en images*. Dat bevat een selectie van zo'n honderd nooit eerder gepubliceerde foto's over het koloniale verleden. De foto's komen uit het archief van het Belgische Afrikamuseum in Tervuren. Ook dit boek is uitgegeven door Lannoo, 45,00 euro.

www.lannoo.be

www.carldekeyzer.com

Tentoonstelling

De tentoonstelling met hedendaagse foto's uit *Congo (Belge)* is vanaf 14 augustus te zien in galerie Noorderlicht in Groningen. Een tweede tentoonstelling met de historische foto's uit *Congo Belge en images* komt waarschijnlijk later naar Nederland.

www.noorderlicht.com

Nog maar twee van de dertig kamers van Hotel Palace, ooit een vijfsterrenhotel, zijn in gebruik. De grote havenstad Albertville is nu een vergeten vissersdorp. In de goot ligt een wrak van een vissersboot.

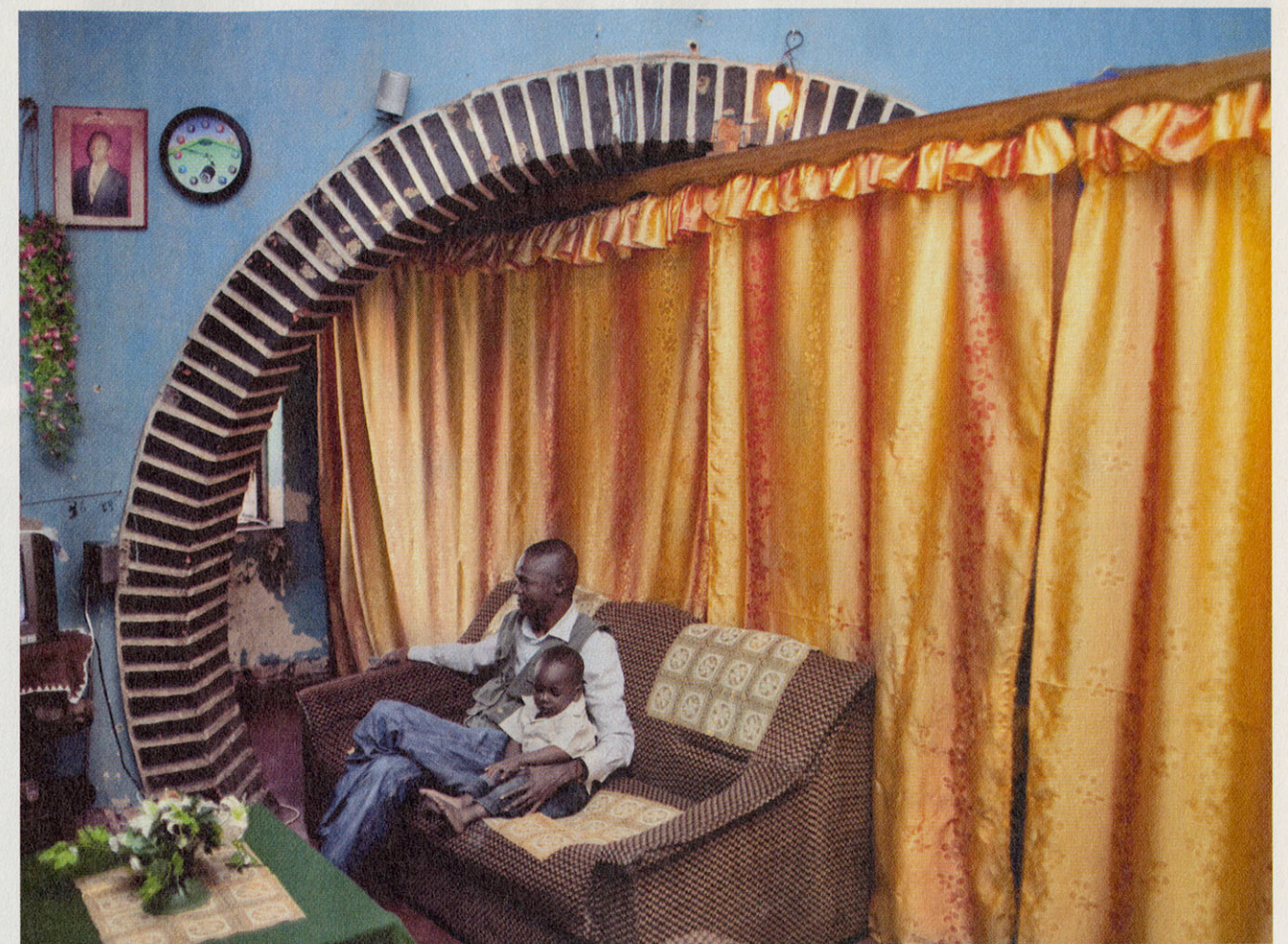
Een student gebruikt een versleten kar in een verlaten recreatiepark in Kolwezi als werkplek. Foto pagina 28/29: In de voormalige Belgische gouverneurswoning in Stanleyville wonen nu zeven Congolese families.

De katholieke missiepost in Jiba is door de burgeroorlog verwoest. Toch wordt er nog dagelijks onderwijs gegeven aan tientallen kinderen van verschillende leeftijden.

Het duurde twee dagen voor de overvolle trein uit de hoofdstad Albertville kon vertrekken. Er zaten aanvankelijk te veel mensen in, waardoor de locomotief de wagons niet kon voorttrekken.

De plaatselijke chef van het Rode Kruis in Albertville, een voor Congoleze begrippen bemiddelde man, zit thuis met zijn zoonnetje. De ooit riante hotelkamer is met behulp van een gordijn gesplitst in twee woninkjes.

In het landbouwkundig onderzoeksinstituut in Yangambi wordt al jaren geen onderzoek meer gedaan. In de vroegere balzaal wordt vooral veel gespeeld.

Overal in Congo liggen voormalige sport- en recreatieparken van Belgische kolonisten er verwaarloosd bij. Een meisje gebruikt dit lege zwembad in Bunia als speelveld.